

Marek Technik
Argo

U A R O U Á N Í

Marek Technik

VAROVÁNÍ

Obálka, grafická úprava a sazba Pavel Růt.
Odpovědná redaktorka Martina Mašínová.
Korektury Igor Pejchal.
Technický redaktor Milan Dorazil.
Vydalo nakladatelství Argo,
Milíčova 13, 130 00 Praha 3,
argo@argo.cz, www.argo.cz,
roku 2022 jako svou 4922. publikaci.
Vytiskla tiskárna Akcent.

První vydání.

ISBN 978-80-257-3819-1

Naše knihy distribuuje knižní velkoobchod KOSMAS
sklad: Za Halami 877, 252 62 Horoměřice
tel.: 226 519 383
e-mail: odbyt@kosmas.cz
www.firma.kosmas.cz

Knihy je možno pohodlně zakoupit v přátelském
internetovém knihkupectví www.kosmas.cz

Struktura:

- 13 **Část první: KOFEIN**
- 15 Červenec: Letní bouřka
- 29 Srpen: Černá dodávka
- 42 Září: Kdo jsou ti druzí v pekle?

- 85 **Část druhá: METHYLFENIDÁT**
- 87 Říjen: Lentilky
- 106 Listopad: Kdo jsou ti druzí v nebi?
- 120 Prosinec: Porno
- 179 Leden: Glissando
- 195 Únor: Nádobí
- 218 Březen: Akolyta
- 229 Duben: Death & Rebirth

- 237 **Část třetí: ALKOHOL**
- 239 Květen: Výlety na kole
- 260 Červen: Palác paměti
- 273 Červenec: Krásná paní
- 289 Srpen: Krakatice
- 309 Září: Zahradní slavnost
- 332 Říjen: Maelström
- 338 Listopad: Pavor Nocturnus

377 Část čtvrtá: — — —

- 379** **Prosinec: Polnice**
- 381** **Leden: Mlčení**
- 384** **Únor: Ohněm, dýmem a sírou**
- 386** **Březen: Jezdci**
- 388** **Duben: Jitřní hvězda**
- 390** **Květen: Abaddon**
- 393** **Červen: Pelyněk**

397 **Poznámka autora**

399 **Poděkování**

Část první:
Kofein

Červenec: Letní bouřka

„Bylo to někdy jakoby na podzim. Jela jsem uklidit na chalupu, připravit ji na zimu, pozavírat okenice a tak. Všude kolem pořád ještě vysoká tráva, v ní kopřivy až k pasu, jenom úzká vyježděná cesta z toho prudkého kopce podél domu až k potoku dole. Sedím v naší škodovce, na neutrálním krokem sjíždím dolů a přibrzdžu, abych nezajela někam, kam nechci. No a za zatáčkou, když jsem se pomalu vynořila zpoza rohu jižní strany domu, jsem ho uviděla. Stál úplně dole uprostřed cesty. Všechno se v tu chvíli zpomalilo, čas se tak jako natáhl, ale zároveň běžel až moc rychle. Byla jsem úplně strnulá. Nešlo dupnout na brzdu, mohla jsem jenom přidržovat volant a nevychýlit se nikam mimo, i když stejně nebylo kam – ta cesta byla jak koryto, který tě nepustí mimo směr – až k němu dolů, pořád stejnou rychlostí, skoro krokem. Působil celý jakoby zúženě a staženě. Kůže mu napínala obličej a vlasy mu nad čelem trčely trochu jako štětiny. Jak se říká, že mrtvolám ještě nějakou dobu po smrti rostou vlasy, vousy a nehty, tak to není pravda – ve skutečnosti je to ztrátou tekutin. Kůže se jim stáhne a vysušené tělo se trochu scvrkne, takže nehty a vlasy o něco vystoupí. A přesně tak vypadal – jako kdyby už pár týdnů ležel v rakvi. Jen na sobě neměl ten černý oblek, ale takový ten modrý svetr, co jsi mu koupila tehdy k Vánocům, jak ho normálně furt nosil. Nic neříkal, prostě jenom čekal, až se k němu přiblížím. Mrtvolám se zatlačují víčka, protože je divný se dívat někomu do očí, kterými už nic nevidí. Tohle poznáš, stejně jako to poznáš u nevidomýho, že má takový ten prázdňý pohled. Tady je to ještě divnější, protože víš, že za tím prázdňým pohledem už vůbec nic není, je to nanejvýš jen připomínka zrakové funkce. Mrtví, když chceš, aby vypadali děsivě, se vždycky kreslí s vyjeveným pohledem – kruhy pod vykulenými očima v bledé tváři. No a přesně takový výraz měl – bylo to jak z nějaké hororové expresionistické karikatury. Jenže v tom mrtvém pohledu byl

život – bylo za ním vědomí. Ale ne normální vědomí živýho člověka, ale mrtvé vědomí, které ale vnímá a sleduje tě tím propadlým zrakem. Což je samozřejmě nesmysl, ale v tu chvíli mi to tak přišlo. Navíc se pohnul – vztyčil ke mně ruku. Rozbušilo se mi srdce a začala jsem hyperventilovat, protože mozek evidentně nemohl přijmout ten rozpor: věděla jsem, že je po smrti, a přitom není. Jeho ruka ke mně směřovala jakoby v pozdravu, ale když jsem uvězněná v autě dojela až k němu, pronikl zepředu skrz čelní sklo jako duch a tou rukou se mi zanořil přímo někam do hrudi a něco tam zmáčkl.“

Matka Karolíny Mapalové sedí v křesle a poslouchá s vážným výrazem, zahleděná kamsi pod stůl, kde ji nic neruší a kde může rozvinout projekční plátno svých představ a myšlenek. Dvěma nataženými prsty si podpírá bradu v mírném náklonu na stranu zatížené končetiny. Otevřeným oknem do obýváku, kde obě ženy sedí, vane už docela zahřátý odpolední vzduch a mísí zahradní vůni tamarýšku, magnolie a posečené trávy s lehkou zatuchlinou třicet let starého nábytku.

„Dáš si ten čaj? Ta voda už se asi uvařila. Zapomněly jsme si to zalít,“ hlesne matka. Karolína Mapalová ji sleduje v očekávání nějaké zaujatější reakce. Je vlastně ráda, že se může matce se svými můrami svěřit. Zároveň nečeká, že jejich vzájemné porozumění a souznění bude kdovíjak hluboké a že jí tohle posezení v něčem pomůže. Taky by si to mohla nechat pro sebe. Nebo pro psychologa, kdyby ovšem k některému měla důvěru. Jenže je zvědavá, jak matka zareaguje – zda se ukáže, že ji zná opravdu dobře, nebo ji ještě něčím překvapí. Myslí si, že má matku ráda. Ale jejich komunikace je v posledních letech kombinací touhy se svěřit a jakéhosi kognitivně-behaviorálního experimentu s tím, že experiment získává stále větší převahu. Alespoň podle Karolíny.

„Oblečení, co dostal od tebe, nosil taky. Já si nepamatuju, že by nosil pořád jen ten modrý svetr. To jako jestli máš pocit, že nosil jenom

ten svetr ode mě, tak to je blbost. Vždyť věci, co Honza dostal od tebe, měl taky rád.“

„Hm. Jdu zalít ten čaj. Jaký chceš?“

Karolína vstane, ale její matka, dvaasedmdesátiletá vdova Jarmila Kohoutová jí neodpovídá, protože je myšlenkami jinde. Její manžel Ludvík Kohout, jaderný inženýr a cukrovkář, je už patnáct let po smrti. I když to nikdo neřekl nahlas, alespoň tedy ne od jeho pohřbu, panuje mezi matkou a jejími třemi dcerami všeobecná shoda, že jde o situaci, která je pro všechny lepší. Nebo přinejmenším jednodušší. Koneckonců, pomyslí si Karolína, aby zahнала automatickou výčitku, která následuje tento druh úvah, otec by s nimi byl pravděpodobně alespoň v tomto směru zajedno. Jeho existence ke konci dovršila proměnu, k níž celým životem směřoval – ke stavu totalitářského vládce rodinného klanu, jehož vnitřní bezúčelnost otravuje jeho samotného i všechny kolem něj. Po infarktu a nástupu k předčasnému důchodu si jednoduše nedokázal najít absolutně žádný smysl života. Jen tak posedával a poslouchal audiokazety s namluvenými knihami, případně přepínal programy a vybuchoval vztekem nad nesmyslností a infantilitou televizních reklam. Jediný důvod, proč lpěl na životě, byl ten, že coby navzdory všemu poměrně oddaný katolík se nemohl svého osudu jen tak vzdát. Jelikož nikdo neví, jaké s ním má Pánbůh ještě plány. Jeho psychologické návyky ohledně toho, že coby tradičně pomazaná hlava rodiny musí vykonávat patřičně tvrdou vládu pravidel a výchovných požadavků nad manželkou, dětmi i nad sebou samým, mu však zůstaly, jako nějaké reparační lešení nesmyslně obestavěné kolem ruin místního kostela, který už nikdo nikdy nezrekonstruuje.

Karolína zavrtí hlavou ve snaze nemyslet na relativně vzdálenou minulost a soustředit se místo toho na minulost nedávnou. Vstane z vínově červeného ušáku, který v jejím dětství představoval neuvěřitelně proměnlivý nástroj na hraní, a který jí proto vždycky už od pohledu přivodí drobné záchvěvy vzrušení v připomínce nekonečné rozmanitosti

dětské vynalézavosti, a jde do kuchyně konečně zalít čaj. Její matka si všimne, že pořád trochu pokulhává na pravou nohu – sice téměř neznatelně, kdo se na to nebude soustředit, ten si toho těžko všimne, ale přesto. A ještě po tolika měsících. Karolína si loni v létě vymkla kotník, když běžela na tramvaj. Jelikož šlo o vážnější zranění tohoto typu (dvojitá distorze, jak jí řekli na chirurgii), dostala speciální ortézu. Vnější polyamidový skelet s nafukovací vnitřní výstelkou, která ergonomicky obepínala zraněný kloub – Karolína ji musela vždycky ráno nahustit ručním mačkáním gumového pumpovacího tlačítka a večer vypustila vzduch ventilkem a ortézu na noc sundala. V nemocnici dostala také francouzské hole a s ortézou měla chodit čtyři až šest týdnů. Jenže po čtrnácti dnech postihl speciální ortézu defekt a začala ucházet. Nosit volnou ortézu jako zátěž nemělo smysl, a jelikož se Karolíně zdálo, že má nohu už téměř v pořádku, rozhodla se, že to nebude řešit a bude nosit kotníkové tenisky. Matka ji přesvědčovala, že to není dobrý nápad – kloub se jí dostatečně nezahojí a bude ho mít povolený nebo ji v něm bude bolet při různých neočekávaných pohybech. Typicky si vůbec nedala říct a je to tady – už rok kulhá. I když samozřejmě dělá, jako že nic a chybu nepřizná. Kvůli otoku, soustavnému tlaku a potenciální hrozbě trombózy si k tomu Karolína musela každý den píchat do tukového záhybu v podbřišku injekci léku proti srážlivosti krve. To bylo poprvé, kdy ji napadlo, že asi opravdu stárne a že se její fyzický stav bude asi už jen zhoršovat. Bylo jí tehdy 36 let. Přemýšlela, jestli si alespoň udrží své mentální schopnosti, na kterých jí vždycky záleželo ze všeho nejvíc. Pak jí přišla na mysl otázka, jestli jí na tom ještě opravdu záleží, nebo je to jen takové lpění ze setrvačnosti. Nedokázala si na to dost dobře odpovědět, tak úvahu odložila někdy na později. Pro Jarmilu, její matku, která vyžadovala, aby ji dcery na rodinných setkáních oslovovaly Jarka, jelikož se jí přičilo, aby jí v jejím věku před svými dětmi říkaly babičko, bylo tohle zranění jen dalším z dlouhé řady drobných úrazů její zlobivé holčičky. Byla ale ráda, že se Karolíně nestalo něco vážnějšího – to by snášela

velmi těžce. Odjakživa se o nejmladší dceru nejvíc bála a zároveň byla hrdá na její odvalu, vynalézavost a vervu, s jakou se pouštěla do nových, neprobádaných oblastí. Za celou rodinu se pravidelně každý den modlila růženec a nabádala zejména Karolínu, už od předškolního věku, aby prosila svého anděla strážného, ať ji na všech cestách pořádně chrání a neustále na ni dohlíží.

„To je teda hrozné, co se ti zdá. To máš často, takové sny?“ položí Jarka své dceři otázku s nehranou starostí.

„Nevím. Tohle je jediný, který si pamatuju.“

„A co se stalo pak, když tě jako chytil?“ naznačí Jarka se zjevným odporem rychlý úchop umrlčí pazourou.

„V tu chvíli jsem se šokem probudila. Dokonce jsem se v první vteřině podívala na hrudník, jestli nemám uprostřed proraženou díru. Fyzicky jsem cítila, jak mě tam uvnitř něco sevřelo.“

„To je strašný.“

„Asi se mi nějaké takové sny občas zdají, protože se někdy probudím leknutím a dýchám takhle zrychleně.“ Přes veškerý skepticismus je Karolína nakonec ráda, že se o ni matka zajímá, a v rozpovídání cítí nečekaně příjemný pocit. „Ale po probuzení si pak nikdy nic nepamatuju. Tohle je jediný sen, který nevyprchal – asi proto, že se mi zdál k ránu, kdy má spánkový cyklus delší REM fázi a mozek už neupadá do delta-vlnových hlubin.“

„Ty jsi hodně silná osobnost, vždycky jsi byla. Ale pořád se ještě hledáš a nejsi pevně usazená na té správné cestě. Tam *něco bylo* a pokoušelo se to o tebe. To se ti jenom nezdálo.“

„Jako *co* tam bylo?“ Příjemný pocit se odpařuje stejně rychle jako ranní vlhkost na parapetu, která ještě před minutou vypadala, že jen tak nezmisí a bude odrážet sluneční paprsky přinejmenším do oběda.

„Ty, no něco zlého.“

„Jako Satan?“

„To já nevím, jestli to byl třeba jako ďábel, ale ty jsi od smrti Honzy ještě pořád oslabená a on to zkouší, zkouší se k tobě dostat.“

„Vždyť jsi teď říkala, že jsem silná.“ Karolína jen obtížně přemáhá rozmrzelost, že zase nastupuje obvyklý analytický aparát řetězce hypotéz-otázek a odpovědí-verifikací.

„No seš silná. Ale... to si děláš sama.“

„Co si dělám sama?“

„No, já ti nechci nic říkat – ty se zase naštvěš.“

„Aha. A co si dělám sama?“

„No, že pořád něco zkoušíš a nejseš schopná pochopit, při tom jak seš chytrá, že Pánbůh tě má rád.“

„A co to má jako společného s tím snem? To mi jako Bůh tímhle ukazuje, že mě má rád?“

„Ne, Bůh ne.“

„Aha, a kdo?“

„No, když ho nejseš ochotná přijmout, tak on tě k tomu nemůže donutit. Nechce donutit. Nemůže ti pomoci, když nechceš.“

„Takže podle tebe se mi do snu dostává ďábel, aby mě přemohl, protože nechci připustit, že mě má Bůh rád.“

„Nechceš připustit, aby ti pomohl.“

„A ďábel na sebe bere Honzovu podobu.“

Karolínina matka pokrčí rameny a upře zrak na svoje oblíbené projekční plátno představ kamsi pod stůl. Karolína obrátí oči v sloup.

„Takže se jako tímhle snaží zmocnit mojí duše a bere na sebe Honzovu mrtvolnou podobu proč? Abych se ho nebála? Neměl by být ďábel chytrý a brát na sebe nějaké sofistikovanější převleky a nevypadat jako děsivá mrtvola mého manžela?“

„To nevím, proč se ti takhle ukazuje. Možná, že to tak není, co já vím,“ začne Jarka instinktivně couvat z rozjíždějícího se konfliktu. Jestli jí něco rozhodně nedělá dobře, tak jsou to hádky. Těch si v životě užila dost. Určitě nechce, aby se Karolína naštvála a začala na ni v sobotu odpoledne rvát. Nechce konflikt v jakoukoli dobu, ale nejhorší je to tehdy, když si najde chvíli k odpočinku a – jak často říká – kdy má být *pohoda*. Karolínu napadne, jestli třeba nemá matka pravdu – je zvyklá alespoň

projevit snahu podívat se na věci z různých, i protichůdných nebo absurdních perspektiv, protože se bojí, že jinak upadne do stavu názorového dogmatismu a bude tak v podstatě jako Jarka Kohoutová. Nebo Ludvík Kohout. Nebo oba. Dejme tomu, že by se o její duši nebo vědomí opravdu pokoušely zlé síly. Mohlo by ji pak její podvědomí upozornit tímto způsobem? Zkombinovat to ve snu, kdy je kontrola oslabená, s podzimem, chalupou, mrtvým Honzou a děsivým sevřením záhrobního chladu na způsob freudovské předeterminace významů? Takový metafyzický firewall – pozor, pokouší se o vás zlo. Alespoň jednou by podvědomí vykonalo něco užitečného. Ale ne, celé je to nesmysl – takhle jednoduše nic vykládat nelze. A navíc podvědomí rozhodně nefunguje jako firewall, spíš naopak – ochranná hradba je až dál. Podvědomí je neměnné a vznáší nároky na neuspokojené, zakázané touhy, vědomí je převádí do snesitelných obrazů, aby nechaly spáče na pokoji. Někdy je ovšem obsah tak znepokojivý, že se mu přes nános matoucího paměťového balastu podaří proniknout, kam nemá, a probudit snícího. Třeba s bušením srdce a zrychleným dechem. Teda alespoň podle Freuda, jehož teorie Karolína stejně nebere moc vážně, i když jí kdysi na škole připadaly zajímavé. Ovšem ne zase natolik, aby se jimi zabývala nějak důsledněji. Proto s nimi také zachází tak lehkověrně.

Znovu se jí vybaví ta natažená paže a pohled ze snu, mrtvý a živý zároveň, až se uvnitř zachvěje. Nahání jí to skutečnou hrůzu, a přitom je to jen takový laciný hororový kýč.

Karolína si na cosi vzpomene – nějaká vlhce zatuchlá a zakouřená místnost s kamny na dřevo, někde na chatě. Ale jde o cosi nejasného a vybledlého a okamžitě to zase odpluje kamsi pryč.

Celá tahle úvaha je nesmysl – prostě se jen bojí smrti.

„Pokud je to tak, jak říkáš, tak by se ďábel, nebo Satan, musel logicky pokoušet o každého, kdo není věřící. Protože žádný ateista si nějak zvlášť nepřipouští, že ho má Bůh rád. Takže si myslíš, že se o ně taky pokouší zlo v nočních můrách?“

„Jo, to já nevím, to by ses ho musela zeptat.“

Karolína se cítí jako obvykle poněkud zaskočena, jak snadno lze ze zdánlivě pevné logické stavby jejích otázek vyklouznout: „Zeptat koho?“

„No Pánaboha. To já přece nevím. Jak já to můžu vědět.“

„Ale to, že se o moji duši pokouší nějaký ďábel, když se mi zdá o mým mrtvým manželovi, to víš moc dobře.“

„Miláčku, já nevím, třeba to tak není. Ale zkus se pomodlit k andělu strážnému nebo k Panně Marii, aby tě Bůh ochránil, a uvidíš. Ještě jsi to ani nezkusila.“

Miláčku Karolíně Jarka Kohoutová říká tehdy, když se snaží získat nad věcmi převahu, protože dobře ví, že ji tím trochu podráždí. Karolína stojí u otevřeného kredence, fixuje střídavě otevřenou krabičku cejlonského tmavého čaje a pytlík rooibosu, které své matce nedávno koupila, a říká si, že není ničím miláček. Dokonce ani své matky. Jediný člověk, u kterého podobně láskyplná a podmaňující oslovení snesla, byl Jan Mapal, její manžel, který zemřel před osmnácti měsíci ve svých čtyřiceti letech na pozdě diagnostikovanou a krajně zákeřnou rakovinu slinivky břišní. Nejprve ji celá situace vytočí, sekundu nato jí připadá směšné, že by se měla rozčilovat kvůli tomu, že ji její matka, která vykládá většinu jen trochu neobvyklých úkazů jako zásahy ze zsvětí, osloví *miláčku*. Samozřejmě ji nevytáčí zrovna tohle. Jako nejmladší dcera byla vždycky nejoblíbenější – nejvíc obletovaná, nejvíc chválená, nejvíc se o ni doma každý bál. Vkládali do ní největší naděje, včetně jí samotné. Vždycky byla u své matky největší miláček. Takže ne – zrovna tohle jí tedy určitě nevadí.

Karolína nicméně pocítí nával vzteku. Všimne si, že v mezeře mezi vertikální a horizontální deskou kredencové skříně je vtlačena dlouho usazovaná špína – drobky od pečiva, čajových lístků, zbytky koření, pepře, soli a drobných pilin. Napadne ji, že detaily jsou jako červí díry – náhle před vámi vyvstanou a přenesou vás do jiného, vzdáleného prostoru. Celá dřevotřísková konstrukce je potažena plastovou

slupkou, jejíž povrch nepříliš přesvědčivě napodobuje strukturu světlého dřeva. Na mnoha místech se odlupuje a tvoří tak nejrůznější mapy: ostrůvky, země, kontinenty, které v její dětské mysli podněcovaly virtuální hry, jimiž si pravidelně zpestřovala povinný čas u snídaně, kdy ještě na rozdíl od večera v televizi nebyl žádný zajímavý program a na čtení knížky nebyl čas, protože se spěchalo do školy a s jídlem se nemělo příliš otálet. Napadne ji, že stejně jako křesla a gauč v obýváku, i tahle kuchyň pro ni vlastně byla odjakživa stará. Zhluboka se nadechne, přivře víčka a koutky rtů vytlačí do šklebivého úsměvu, ovšem bez zapojení kruhového svalu očního. Zároveň vzdorovitě stiskne rty a zatne čelisti, takže ve výsledku vyjadřuje její obličej zvláštní směs odhodlání a zoufalství. Grimasa je ovšem určená především jí samotné – takhle na sebe přinejmenším každé ráno chvíli hledí do zrcadla, než se odhodlá vzít do ruky kartáček a mýdlo. Často se jí oddává, když si myslí, že ji ostatní nevidí. Jednou někde četla, že náladu může mít člověk do značné míry pod kontrolou skrze specifické držení těla, sklon hlavy a aktivaci mimiky. Každé ráno se na sebe vesele ksichtit a přesvědčovat se tak, že se cítí skvěle a všechno půjde hladce – to by jí připadalo stěží přesvědčivé. Tahle podvrtnost zpodobněná ve formě zpitvořeného úsměvu jí ovšem připadá zábavně přiléhavá. Zvykla si, že kdykoli ji nasadí, veškerá děsivost se promění v přepjaté klaunovskou nadsázku.

„Ty si úplně ze všeho uděláš vždycky svoje téma. Tobě je úplně jedno, co si myslím já, co já prožívám, co cítím, vždycky cokoli převedeš na tady tu svoji jednoduchou náboženskou... Víš, že seš strašně sebestředná?“

Jarka Kohoutová spíš překvapeně než vyplašeně koukne směrem ke Karolíně a rychle zase zpět a odmítavě zakroučí hlavou.

„Seš ten nejsebestřednější člověk na světě.“

Karolína nepozná, jestli se jí lehkým otřesem podařilo získat empatickou pozornost, nebo zda se její matka naopak obrňuje a staví si

mentální zeď proti všemu, co ještě přijde. Fakticky na tom zase tak moc nezáleží, protože návaznost jejích slov je rychlejší než tahle reflexe.

„Mně před rokem a půl umřel manžel, budím se každou noc ze sna, každý den si říkám, že v podstatě nic nemá smysl, a přemýšlím, jak dlouho budu ze setrvačnosti ještě schopná držet tempo, dělám, že se nic neděje, ale všechno se mi rozplývá před očima, úplně všechno...“ – Karolína třískne rychlovarnou konvicí o kuchyňskou linku, přičemž použije právě takovou sílu, aby vyvolala zvukový efekt, ale nezničila nástroj – „... se rozplývá a ztrácí, připadám si rozplízlá, buď jako že se sama na sebe dívám svrchu a pozoruju své tělo, jak chodí, žere, kadí a chčije, nebo jsem uvnitř něj pod tlakem a nejradši bych se vysrala z podoby někam do hajzlu a spláchnla, jak je celej život úplně totálně na hovno podělanej, a tobě je to úplně jedno, akorát mi tady vykládáš, že se mám pomodlit, že to mi pomůže, kurva! Posloucháš mě vůbec někdy, co ti říkám? Zajímá tě někdy i něco jiného, než co si doprdele myslíš ty?“

Karolína má pocit, že by to celé měla stylisticky zakončit nějakou gradací. Třeba něčím prásknout o stůl. Ale protože už před okamžikem práskla konvicí, měla by víc. Jenže zopakovat to s konvicí jí připadá příliš neohrabané, jako opakovaný vtíp, a navíc ji už ani nedrží. V levé ruce drží šálek, takže chce nejprve švihnout s ním, hned jí to ale přece jen přijde trochu přehnané – starý hrníček s glazurou s girlandami drobných lístků by zřejmě rozbila. Líto by jí nebylo ani tak hrníčku, na věcech jí záleží pramálo, jako spíš toho, že by situace generovala takovou obecnou lítost: matce by to bylo líto zřejmě hlavně proto, že by si myslela, že je to líto Karolíně, které by bylo líto, že si to matka myslí a že ji vlastně svou nedostatečnou lítostí nad věcmi mate. Takže rodinnou starožitnost položí a neudělá nic. Každopádně svého výstupu ihned lituje. Za prvé nesnáší hysterické scény, za druhé si je dobře vědoma toho, že to bylo z její strany spíš takové laciné psychické vydírání než autentické vzednutí pocitů. Prakticky už ve chvíli, kdy zazněla její poslední slova, jí to celé přišlo hloupé a neadekvátní tomu, co se v ní skutečně odehrává. Ve skutečnosti o sobě vůbec nepřemýšlí

jako o někom, kdo je bezradný, ztracený a zoufalý. Vlastně kdyby to celé byl výstup někoho jiného, neubránila by se pohrdání – buď by to pro ni byl chudák plný zmatených citečeků, jak sama často nazývala výrony přepjatých emocí, nebo laciný manipulátor a citový vyděrač. Takže kým z toho je ona sama? O depresi po smrti Honzy přemýšlí jako o něčem, co se jí dotýká asi tak stejně jako vlna, která člověka překvapí, když stojí na břehu rozbouřeného moře – pakliže nemá nic na převlečení, je třeba prostě počkat, až oblečení uschne. Pravda je, že ji svět zrovna netěší a při letmém pohledu na knižní tituly jako *Sila pozitivního myšlení* se jí chce zvracet. Ale tenhle pocit nemá nic společného s laciným fňukáním *ztracené krávy, které zemřel manžel* a teď neví, co sama se sebou. Napadne ji, jestli by jí vlastně jakékoli vyjádření jejího nejvnitřnějšího stavu nepřišlo jako laciné divadlo. Má vůbec nějaký opravdový pocit? Není to nakonec jenom taková zpětnovazební iluze, podobně jako ty pokusy, jejichž cílem bylo odhalit proces lidského rozhodování, a pak z nich vyplynulo, že svobodná vůle je zdání, protože člověk koná o něco dříve, než se vědomě rozhodne? Snad je ta temnota jen výsledkem očekávání toho, co uvnitř sebe objeví. Kdyby dokázala neočekávat nic, oprostila by se ode všech nutkání, úzkosti a noční můry by zmizely, stala by se bódhisattvou.

Nicméně už se stalo, a teď je třeba ověřit, jaký to mělo účinek.

„Ty, Karolínko, vážně, zkus se k němu pomodlit. Uvidíš, že ti pomůže.“

Karolína vezme konvici z varného skla, v níž před chvílí zalila sáčkový rooibos, jenž horkou vodu zbarvil nahnědle červeným odstínem. Pak se spolu s dřevěným podtáckem a dvěma šálky přesune zpět do obýváku. Chvilí pozoruje matčino dotčeně nakrčené čelo. Myslí jí zachvěje protivná výčitka. Rty Jarky Kohoutové tvoří přísnější linii. Pokleslejší líce a tvrdší rysy představují oproti předchozím okamžikům nepatrnou změnu výrazu, ale Karolína se v téhle mimické mapě orientuje velmi dobře. Matčina hlava je teď zvrácená dozadu, spočívá se vzdorovitou

rezignací na opěrce křesla, v poloze trochu naschvál evokující fyzickou nemohoucnost, s pohledem upřeným kamsi do rohu místnosti, kde není vůbec nic zajímavého. Zdá se, že se do svého mimoběžného pohledu upíná celou svou postavou, jako by se mohla čistě napnutím vůle telekineticky přenést někam pryč, do prázdného rohu pokoje. Karolína si myslí, že tím matka ostentativně dává najevo svou trpitelsky provizorní přítomnost: vůbec nikomu se nemusí vnučovat, ani tady vlastně nemusí být. Se suchým polknutím ztvrdlé rasy po několika sekundách nepatrně změknu a pohled nabere vodnatější nádech. Karolína si prohlíží Jarčiny hnědé vlasy bez náznaků šedin. Na svůj věk vypadá její matka velmi dobře – nikdo by jí od pohledu nehádal dvaasedmdesát. Jako by v něčem stále zůstávala dítětem.

„Nevím. Co jsem udělala špatně?“ řekne matka.

Karolína upne pozornost zpět k tématu: „Mami, podívej se, já prostě, přece chápeš, že když někomu někdo umře, tak... Vždyť si sama vzpomeň, jaký to bylo, když táta... Já se klidně pomodlím, jestli myslíš, že mi to pomůže, ale já ti to přece neříkám proto, aby ses mě snažila k něčemu dotlačit. Fakt teď nepotřebuju, aby mě někdo někam tlačil.“

„Hm.“

„Já ti to prostě potřebuju jenom říct, nic víc.“ Karolínu napadne dodat, *protože mám strach*, ale neřekne to. Má snad strach? Jaký přesně? Nadechne se. Zjistí, že i kdyby měla, něco takového nedokáže jen tak říct nahlas. „Protože už tím, že se člověk pokouší určité věci vyjádřit, si v sobě dělá pořádek.“

Matka místo odpovědi příkyvuje v kolébatvě posluchačském rytmu.

„Já bych přece sama měla alespoň trochu vědět, co potřebuju. A teď opravdu potřebuju, aby mi nikdo nic nevnucoval. Možná, že je za tím vším nějaký záměr. Nevím, třeba nějaký nezbadatelný Boží plán. Ale kdybych o tom teď takhle měla přemýšlet, tak se z toho zblázním. Pro mě je jednodušší to celé brát tak, že se to prostě stalo, jelikož se takové věci prostě dějí. Dějí se i mnohem horší věci, a když se zrovna nedějí tobě, řekneš si: Jo jo, to je hrozný, ale prostě se to stává. Chudáci lidi.

Jenže když se něco stane tobě nebo někomu kolem tebe, tak si řekneš: Proč? Jaký k tomu byl důvod? Vědomí to prostě nechce jen tak přijmout jako nějakou okolnost nebo náhodu. Najednou je to strašně určitý, a když nad tím člověk přemýšlí jako nad nějakou náhodou, prostě smůlou nebo neštěstím, které je přece všude kolem něj, tak si najednou připadá úplně jako rozmáčklej, jako nicotnej. Jako by se mu všechno vysmívalo, že si o sobě možná něco myslel, ale doopravdy nemá žádnou moc nad ničím, je jenom takové smítko. A není to žádná zkouška – jakože přijmu, že jsem smítko, abych prolezla uchem jehly a dostala se do Božího království, nebo prostě přijala ponížení, abych pak mohla očekávat nějakou odměnu. Jakože co tě nezabije, to tě posílí. Prostě je to tak. Definitivní. Žádná odměna. Jenže pro mě je teď důležité právě tohle přijmout, vyrovnat se s tím, vyprázdnit všechna falešná očekávání a tak. Protože co když to tak je? Pokud to tak je, pak je nejlepší... pak je jediný způsob to tak prostě brát. Pokud to tak není, pak jediné hurá.“

Karolína přemýšlí, jestli se jí podařilo vyjádřit, co si opravdu myslí, nebo šlo jen o řetězec volných asociací mezi křesťanskou vírou, ateistickým nihilismem a jakousi vágní formou buddhistické nauky zbavení se ega, z něž se pokusila vykresat rétoricky uspokojivý tvar. Jarka Kohoutová v průběhu monologu přestala pokyvvovat a upnula zrakovou pozornost na Karolínu. Posledních pár minut jí v hlavě zní ozvěna: *kadí, chčije, sere, modlí se, žere, na hovno podělanej*. Záclona u okna se začne lehce nadouvat s hrčivým zvukovým doprovodem posunovaných úchytných jezdců s miniaturními kovovými kolečky v drážce staré garnýže – venku viditelně potemnělo a nádech ozonu zvěstuje evangelium blížící se letní bouřky.

„Ty, jak se jmenuje ten kněz od těch, jak jsou na náměstí?“

Karolína se překvapením přitiskne do zádové opěrky gauče, v níž je za všechna ta léta od stovek podobných dynamických pohybů konkávní deformace: „Myslíš Jeroným od Jezuitů?“

„No, Jeroným.“

„Proč?“

„Tak.“

„Myslíš, jako že bych měla jít za Jeronýmem a vyzpovídat se?“

Paní Kohoutová odmítavě zavrtí hlavou.

„Myslíš, že by mi Jeroným měl nějak pomoci?“

„Ne.“

„Tak proč se ptáš?“

„Jen tak.“

„Aha.“

Karolína vstane a jde znovu do kuchyně, která je hned vedle obývacího pokoje a oba prostory jsou skrze otevřené dveře a pultové okno komunikačně propojené. Cestou přemýšlí, co tak asi chce v kuchyni dělat. Například uvařit novou vodu. Tentokrát na kávu, protože kávu pije ona i její matka ve velkých dávkách, obě ji milují, a tudíž se jedná o ideální stmelovací nápoj. Matka se zanoří do opěradla, zvrátí hlavu dozadu a na stranu v demonstrativně nemohoucné poloze a zahledí se do oblíbeného prázdného rohu místnosti vpravo od dveří. Proč má Karolína vždycky pocit, že ať už se děje cokoli, vždycky je něčím vinná ona a matka je vždycky něčí obětí? Voda je ještě horká, takže stačí pár sekund, než se opět dostane k bodu varu. Karolína vytáhne další dva starožitné šálky s girlandami lístečků, nasype do nich po dvou lžičkách mleté kávy a zalije je na způsob českého turka. Perkolátor a french-press, které matce postupně koupila k narozeninám a Vánocům, nikde nejsou – zřejmě si na ně moc nezvykla. Ještě než se vydá zpět, dolehne na ni matčin rezignovaně monotónní hlas:

„Asi jsem na tebe už neměla tolik síly. Tys byla nejmladší a já už nemohla. Děkala sis, cos chtěla. Asi jsem měla být přísnější – nedovolit ti tolik televize a trávit s tebou víc času. To je asi moje vina. Luďa mi s ničím nepomohl, na všechno jsem byla sama. Akorát jsem ještě musela poskakovat kolem něho. Teď už s tím nic neudělám. Už jsi prostě taková.“

— —

Karolína chvíli stojí ve dveřích, v každé ruce jeden šálek s horkou kávou. Dvakrát se nadechne. Cítí, jak ji cosi tlačí uvnitř vnitřností a stahuje jí jícen a hrdlo. Je to pocit, který nesnáší a zároveň se na něj vždycky trochu těší. Připadá si v něm jako zvláštní střed vesmíru – jako černá díra uprostřed galaxie pozemských věcí. Na hladině se ve spirále příjemně točí nakupená zrníčka lógru. Pak udělá jeden krok do místnosti a dvě sekundy zírá do prázdného bílého rohu pokoje, kam tak upřeně hledí i paní Kohoutová. V těle pocítí nadměrné svalové napětí, které si bezostyšně hledá cestu ven. Jsou to poslední dvě sekundy v jejich společném životě, kdy je tento roh od pohledu prázdný a pro příležitostného pozorovatele zcela nezajímavý.

Srpen: Černá dodávka

Probere se a prudkým švihem se napřímí na posteli. Zkontroluje na mobilu čas: vzbudila se zbytečně o dvacet minut dřív. Pár sekund přemýšlí, co je za den – čtvrtek, takže se jde do práce. Dech se jí mezitím zklidnil a parasympatikus skrze acetylcholinové signály postupně přepíná tělo zpět ze stresové reakce do klidového normálu. Nic, na co by Karolína nebyla zvyklá. Vydá se do koupelny, přičemž jí v hlavě začne hrát otravně vlezlá písnička: *Severní vítr je krutý, počítej, láska má s tím. K nohám ti dám zlaté pruty, ne-bo-se-vuů-bec nevrátím.* Po *nevrátím* restart a zase znova dokola. Chvíli uvažuje, kde ten strašný virus chytl – muselo to být včera večer. Asi z rádia u pumpy nebo ve večerce, protože doma ani u matky se jí to stát nemohlo. Ani v práci ne. Projde kolem okna, aniž se dotkne těžkých sametových závěsů, které svým nedotažením tvoří ostrý klín světelného trojúhelníku, od něž se odvíjí bílý pruh cestující z podlahy přes postel, knihovnu a strop.

Ve světelném výseku levitují viditelná zrnka prachu, která vypadají, že se na jedné straně zhmotňují ex nihilo, urazí těch pár centimetrů prostorového světla, načež opět anihilují v šeru. Z *nicoty do nicoty*, přesně jako člověk, jehož existence je jako lano natažené nad propastí z temnoty do temnoty. V ložnici už nějakou dobu závěsy neroztahuje – připadá jí to zbytečné, když v ní v podstatě pouze přespává. Snaží se vzpomenout, co se jí zdálo těsně před probuzením, ale všechno to odplulo kamsi za nedostupnou hranici. Místo toho jen *Severní vítr*. Přitom ještě před pár okamžiky měla dojem, že si všechno vybaví. Napadne ji, jestli to včera trochu nepřehnal – od scény, v níž minulý měsíc padly za oběť matčiny vzácné domácí šálky, si dala předsevzetí, že zapracuje na sebekontrolě. Jenže člověk míní a vůle je slabá. Dokonce i ta její. Nebo upřímně vlastně spíš: právě ta její. Zapudí myšlenky na hrníčky i na matku a vytlačí pastu na kartáček. Pak se vrátí do pokoje, aktivuje domácí sound systém, což je jediná drahá věc, kterou si v posledním roce pořídila a má z ní docela radost. Volume nastaví na 40 z maximálních 60 stupňů, ať už to znamená cokoli. V playlistu vybere Prurient a sekundu zaváhá nad alby *History of Aids* a *Troubled Sleep*. Pak jí z pochopitelně sebeironických důvodů přijde jako samozřejmější volba *Troubled Sleep* a zmáčkne play. Z osmi reproduktorů rozestavených do rohů obývacího, kuchyně a předsíně se spustí zvuk, který asi nejvíce připomíná jiskřící bílý šum. Ve zvukových obměnách jednotlivých tracků se Karolíně asociativně vynořují různé auditivní představy: vodopád, hustý déšť, v němž se frekvence a síla úderu jednotlivých kapek slévá v jednoduitost, dozimetr zaznamenávající velmi husté záření, Ligetiho skladba *Poème Symphonique*, v níž se najednou rozezní 100 metronomů. „Čau, mami,“ vykoukne z otevřených dveří koupelny rozespale rozčuchaná a zívající hlava jejího syna Tadeáše a zase zmizí, jako nějaká lidská parodie na čertíka v krabínce. Karolína se tomu hloupému vtipu pro sebe zasměje a je to tento týden poprvé, co má trochu lepší náladu. Že by to opravdu fungovalo a člověk by mohl svoje vnitřní nastavení ovládat jednoduše tím,

jak se zatváří? Vyvolat emoci jejím fyzickým napodobením? Vyvodí z toho letmý závěr, že by pak všichni charakterní herci museli zažívat citovou horskou dráhu. Ale možná si lze zvyknout. Naučit se to ovládat, stejně jako všechno ostatní. Karolína na sebe zazírá do zrcadla a zasměje se. Pak udělá svoji klasickou grimasu zoufalého odhodlání.

Protože vstala o dvacet minut dřív, než bylo v plánu, má fakticky spoustu času. Zatímco hraje půlhodinové LP experimentálního noisu, stihne se vysprchovat, učesat se (vlasy jsou zatím dobré – mýt si je tentokrát nebude), čistící pěnou odstranit z obličeje vrstvu nočního krému a potu, nanést na něj místo toho hydratační a oční krém, bez přehnaného efektu aplikovat stíny a tužkou naznačit linku na linii víčka. Titěrným kartáčkem z měkkého a na omak příjemného silikonu nanese řasenku, pohladí tváře zdravíčkem pro nepatrné zvýraznění lícních kostí a aplikuje rtěnku – výraznou spíš méně než více. Normálně by se oblékla už před líčením, ale dnes si nebude nic přetahovat přes hlavu, takže obvyklý postup lehce obmění. Celá procedura patří do kategorie činností, jež ji obvykle otravují svou monotónní rutinou. Jenže ráno je její mozek většinou v jakési poloprobuzené pasivitě, v níž si tak nanejvýš s jistým odporem třídí myšlenky týkající se nejbližších úkolů a líně se probírá čímkoli, o co její mysl právě zakopne. Pracovat při tom na vlastní fasádě jí v tu chvíli přijde kupodivu naopak docela uspokojujivé. Možná proto, že při tom zažívá pocit kontroly a moci nad svojí... vlastně ano, proč by ne: nad svojí (snad stále ještě) krásou. Ovšem nohy si dnes holt nebude – vezme si kalhoty a na žádné rande se nechystá. Přemýšlí, jak ji hodnotí muži. Říkají si, že vypadá mladistvě? Asi ne. Vyvrálé? To zní Karolíně dost strašně. Na svůj věk dobře? Nebo by ji většina z nich prostě ignorovala, protože už je pro ně moc stará, tedy nepřitažlivá, naprosto nezajímavá? To se asi blíží pravdě nejvíc. Vadí jí to? Proč by mělo – mnozí z těch, co si to možná myslí, vypadají sami v porovnání s ní ještě o dost hůř. Alespoň podle Karolíny, která koneckonců i mezi muži, kteří by prošli jejím (nijak zvlášť náročným) hodnoticím sítmem

vzhledu, najde jen velmi vzácně někoho, kdo není úplný idiot. Nedá se říct, že by se kolem navenek sebevědomé a výrazně se projevující Karolíny Mapalové nevyskytovali žádní inteligentní muži. Jenže všechny ty jejich stupidní zájmy, pozornost věnovaná s předstíraným zaujetím celé škále nepodstatných záležitostí, všechna ta potřeba zavděčit se, předvést se, ukázat, co dovedou. Všechno to špatné vychování. Ba co hůř: Všechno to dobré vychování! Karolínu napadne, že přemýšlí jako zapšklá stará panna nebo jako žena, která špatně zakrývá své frustrace. Zasměje se nad paradoxem, jak často se jí stává, že sama sobě připomíná někoho, koho nemůže vystát. Ale ne, celá tahle úvaha je nesmysl – coby vedoucí inženýrka jednoho ze tří vývojových oddělení tepelných čerpadel do energeticky soběstačných obydlí v rámci německého technologického koncernu Dunkel und Schlaegel (aktuální plat 86 000 hrubého + každoroční prémie) prostě musí být trochu drsnější. Jinak by neměla dostatečnou autoritu. Podívá se na sebe do zrcadla, aby zhodnotila libost výsledné masky, přičemž ji napadne, zda to celé přece jen trochu neodbývá. Jiné úspěšné ženy možná věnují péči o sebe daleko víc pozornosti. Zahleď se na sprchový výklenek jednolitě obložený průsvitnými bílými kachličkami, kde sídlí její manhattan šamponů, mýdel, pěn, krémů, čistítek, peelingů, změkčovadel, olejů a jiných lahviček. Většinu z nich si pořídila v nějakém lokálním propadu marnivosti, kdy jí přišel zábavný nápad zkusit ten či onen doporučený efekt. A něco z toho snad dostala jako dárek od svých starších sester. Pravidelně ze svého kosmetického arzenálu využívá jen minimum fondů – většinu extrovnějšího zboží vyzkouší tak nanejvýš jednou či dvakrát do roka. Stačí jí to? Vypadala by s násobně větším úsilím lépe? Karolína si vzpomene na zákon klesajících výnosů a řekne si, že její přístup je zcela jistě dostačující. Navíc je sice podle určitých kritérií úspěšnou ženou, která v kariéře snad něčeho dosáhla, ale záleží jí na tom? Popravdě řečeno má pocit, že čím dál méně, ale nehodlá teď ztrácet čas filozofujícími slaboduchostmi ve stylu *nač to všechno...*

—